

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 953

van **SAM VAN ROOY**

datum: 12 juli 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) - Steun onderzoek 'Islam in Belgische gevangenissen na de terreuraanslagen'

Het FWO financiert 'fundamenteel, kennisgrensverleggend en strategisch wetenschappelijk onderzoek' in Vlaanderen. Op de site van het FWO wordt aangegeven dat de middelen zelfs vooral van de Vlaamse overheid komen, middelen die gaan naar 'mandaten en onderzoeksprojecten, infrastructuur, reisbeurzen en internationale wetenschappelijke samenwerking'. Naar aanleiding van COVID-19 kwam er ook nog eens extra budget vrij voor het fonds.

Een van de onderzoeken die door het FWO ondersteund wordt, is dat van prof. Iman Lechkar, getiteld 'Islam in Belgische gevangenissen na de terreuraanslagen'. In het onderzoek nemen wetenschappers een 'kijkje achter de tralies' in Vlaanderen en Brussel, hoe 'het radicaliseringsdiscours sinds 2015 de islambeleving beïnvloed heeft', en hoe 'gedetineerde moslimmannen én cipers de veranderde rol van religie in de praktijk ervaren'. Ook zou onderzocht worden of er in de gevangenissen zoiets als 'moslimmasculiniteit' bestaat.

Professor Iman Lechkar schreef eind oktober 2020 een opiniestuk over de gruwelijke onthoofding van de Franse leerkracht Samuel Paty. Daarin heeft ze het over een gebrek aan rechtvaardigheid, aangezien de islamitische moordenaar van Samuel Paty door de politie doodgeschoten werd en niet 'berecht en adequaat bestraft indien hij schuldig zou bevonden zijn'. Ook klaagt de professor de 'islamofobie' van de Franse president Emmanuel Macron aan, nadat die de ontbinding van jihadistische organisaties voorstelde. Erger nog, ze is van oordeel dat het net die uitspraken zijn die ervoor zorgen dat er meer aanslagen zullen komen.

1. Hoeveel werkingsgeld/subsidies kreeg het FWO in totaal in 2020 en 2021?
 2. Welke bedrag van de totaalsom werd voorbehouden aan het onderzoek van prof. Iman Lechkar?
 3. Hoe werd beoordeeld dat dit onderzoek Vlaams belastinggeld mocht ontvangen? Hoe werd de objectiviteit van de onderzoeker bewaakt?
 4. Wat zijn de exacte methoden van het onderzoek? Wie wordt allemaal geïnterviewd, wat wordt onderzocht? Zijn er al resultaten beschikbaar? Zo niet, wanneer komen de resultaten er?
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (953), Zuhair Demir (1225).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 953 van 12 juli 2021

van **SAM VAN ROOY**

1. Het vastleggingskrediet van het FWO bedroeg 364 miljoen in 2020 en 481 miljoen in 2021.
2. Het onderzoeksproject van prof. Iman Lechkar ontving 210.000 euro financiering en ging van start op 1 januari 2020 en loopt af op 31 december 2023.
3. De wetenschappelijke evaluatiecriteria voor de aanvragen tot het bekomen van financiering voor onderzoekprojecten bij het FWO worden bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 11 november 2011 betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen en worden praktisch uitgewerkt in het Reglement van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen tot regeling van de interne en externe peer review en Reglement van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen tot regeling van onderzoeksprojecten fundamenteel onderzoek. Deze reglementen kunnen hier worden geraadpleegd: <https://www.fwo.be/nl/onderzoeksfinanciering/reglementen/>

De aanvragen voor onderzoekprojecten worden binnen het FWO beoordeeld door een internationale groep van externe experts waarna het internationaal samengesteld FWO-expertpanel op basis van deze externe rapporten, de interne rapportering en de eventuele info ingediend door de onderzoeker tijdens de rebuttal, overgaat tot de beoordeling ervan. Deze beoordeling betreft zowel het onderzoeksvoorstel als het wetenschappelijke profiel van de onderzoekers. Op basis van deze beoordeling worden de aanvragen per panel gerangschikt en al dan niet voorgesteld voor financiering.

Meer info:
<https://www.fwo.be/nl/onderzoeksfinanciering/onderzoeksprojecten/junior-en-senior-onderzoeksproject/>

Dit dossier werd beoordeeld door het Gedrags- & Maatschappijwetenschappen-panel 1 (rechtswetenschappen en criminologie) (G&M1), de scope van dit panel kan hier teruggevonden worden: <https://www.fwo.be/nl/het-fwo/organisatie/fwo-expertpanels/panels-fundamenteel-onderzoek/gebied-gedrags-en-maatschappijwetenschappen/gm1-rechtswetenschappen-en-criminologie/>

De objectiviteit en wetenschappelijke verdiensten (publicaties, CV,...) van de onderzoeker werden beoordeeld door het betrokken panel en het komt toe aan de universiteit, waar de aanvrager is aangesteld als ZAP-lid om dit verder op te volgen. Daarnaast dient ook te worden opgemerkt dat naast de prof. Lechkar ook mevrouw Vanhouche An-Sofie (onderzoeker en gastprofessor VUB) als co-supervisor betrokken is bij het onderzoek. Bovendien zal het onderzoek gepositioneerd worden binnen verschillende onderzoeksgroepen van de VUB waardoor de (onrechtstreekse) betrokkenheid van andere onderzoekers, ook vergroot wordt:

- RHEA (Research Centre Gender, Diversity and Intersectionality) aan de VUB;
- het strategische onderzoekprogramma 'Evaluating Democratic Governance in Europe' (EDGE) van het departement Politieke Wetenschappen aan de VUB;

- Onderzoeksgroep "Crime & Society", onderzoeklijn "Penalty & Society" binnen het departement Criminologie o.l.v. Prof. Dr. Sonja Snacken and Prof. Dr. Kristel Beyens;

Daarnaast is prof. Leckhar ook verbonden aan het onderzoekscentrum BIRMM (Brussels Interdisciplinary Research centre on Migration and Minorities): het Vlaamse onderzoeksnetwerk dat zich focust op onderzoekstopics m.b.t. migratie, minderheden en diversiteit o.l.v. prof. Ilke Adam en prof. Florian Trauner. Zij is verbonden aan het Vlaams onderzoeksnetwerk dat zich focust op onderzoek rond radicalisering gecoördineerd door het Vlaams Vredesinstituut. Tenslotte maakt prof. Leckhar ook deel uit van een VUB-UGent onderzoeksgroep "ESCO-Ethics" en is ze lid van het stuurgroep van het BELSPO-onderzoeksproject rond "Folk, Authority and Radicalism".

Prof. Leckhar is ook internationaal betrokken bij verschillende onderzoeksnetwerken:

- IARG- the International association for the study of Religion and Gender
- EASR- the European Association of the Study of Religion
- the Race, Religion & Secularism network
- ECPG- the European Conference on Politics and Gender.

4. Het FWO kan niet communiceren aangaande de onderzoeksvraag of onderzoeksmethoden die beschreven worden in de aanvragen en dit ter bescherming van de intellectuele rechten van de betrokken onderzoekers. In het kader van de openbaarheid van bestuur werd dit principe bevestigd door de uitspraak van de beroepsinstantie voor openbaarheid van bestuur van 22 januari 2015: "... Overwegende dat bijgevolg om voormelde redenen en in toepassing van artikel 14,3° van het openbaarheidsdecreet geen openbaarmaking kan worden toegestaan van de opgevraagde documenten met betrekking tot de nog lopende onderzoeksprojecten,..."

De resultaten zullen gerapporteerd worden op gepaste tijden conform de reglementen van het FWO en na afloop van het onderzoek in 2023. Gelet op de start van het onderzoek op 1 januari 2020 is het nog te vroeg om al resultaten te kunnen voorleggen.

In haar aanvraag geeft de onderzoekster aan dat de resultaten gevolgd kunnen worden op de website van de Fatima Mernissi-leerstoel aan de VUB - <http://www.vub.ac.be/leerstoel/fatima-mernissi#fatima-mernissi>. Daarnaast zullen de resultaten ook gecommuniceerd worden met gespecialiseerde wetenschappelijke journalisten, met de betrokken actoren van het Belgische gevangeniswezen en in verschillende wetenschappelijke tijdschriften. Het FWO legt onderzoekers op om hun wetenschappelijke resultaten onder Open Access te publiceren, zodat deze resultaten vrij en zonder kosten beschikbaar zijn voor het brede publiek.

Bovendien hebben alle onderzoekers aan onze Vlaamse universiteiten, die met publieke middelen gefinancierd worden, de verplichting om over hun onderzoek te rapporteren naar het FRIS-portaal www.researchportal.be. Na afronding van het onderzoek zullen dan ook in dit portaal de metadata (o.a. abstract van het project en de eruit voortvloeiende publicaties) opgenomen worden en zodoende publiek beschikbaar komen.